

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ในการจัดการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,666 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ในปีการศึกษา 2544 ที่เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random Sampling) ตามเทศบาล จำนวน 308 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครูที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีจำนวน 54 ข้อ เป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วน วัด 5 ช่อง มีความเที่ยงตรงโครงสร้าง 0.80 และมีความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.99
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสังเกตและประเมินผล โดยคณะศึกษานิเทศก์ของเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ซึ่งได้รับการชี้แจงทำความเข้าใจถึงวิธีการสังเกตและประเมินผลตามแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ระดับสมรรถภาพของครูในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การสนับสนุนและสร้างการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ตลอดจนการเปรียบเทียบสมรรถภาพดังกล่าวจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ F-test

สรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.61$, $SD=0.55$)

2 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ใน เขตการศึกษา 7 อยู่ระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด จำแนกได้ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.53$)

ด้านการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.55$)

ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 0.63$)

และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.77$)

3. ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7

ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพ ทั้งสมรรถภาพโดยรวมและรายด้านตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

3.1. สมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนไม่แตกต่างกัน

3.2. สมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอนสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

3.3. เมื่อพิจารณาสมรรถภาพตามรายด้าน ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของครูไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกันตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

2. ด้านการจัดกิจกรรมการสอน พบว่าสมรรถภาพของครูในการจัดกิจกรรมการสอน ไม่แตกต่างกัน ตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน แต่สมรรถภาพของครูในการจัดกิจกรรมการสอนจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05 ตามขนาดของโรงเรียน โดยสมรรถภาพของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ พบว่า สมรรถภาพของครูในการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ ของครูไม่แตกต่างกันทั้งวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

4. ด้านการวัดและประเมินผลพบว่า สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลของครูที่วุฒิทางการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลสูงกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมรรถภาพของครูด้านการวัดและประเมินผลของครูแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้แล้ว สมรรถภาพของครูด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

I. สมรรถภาพของครูในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าระดับสมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ที่จะจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ยังอยู่ในระดับที่มากพอที่จะนำไปปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีพรรณ เวียงทองและคณะ (2542 : 80-81) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่าปัจจัยความพร้อมทางด้านการใช้ ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางปัจจัยด้านกระบวนการหวังผลเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อครูมีสมรรถภาพในด้านการจัดกิจกรรมการสอน อยู่ระดับ uin จึงส่ง wed อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแน่นอน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ จินดา เพ็ชรรัตน์ (2543 : 74) ที่ได้ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีระดับการปฏิบัติในการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ระดับมาก แต่ถึงแม้ว่าการวิจัยนี้จะไม่ได้อาศัยสมรรถภาพของครูโดยตรงแต่ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก ยังแสดงว่าครูจะต้องมีสมรรถภาพในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

การที่ครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลใน เขตการศึกษา 7 มีสมรรถภาพอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการในเขตเทศบาลมีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง

2. เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเฉพาะด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอนและด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้น ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ พบว่าอยู่ระดับปานกลาง แสดงว่าสมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ ต้องพัฒนาให้สูงขึ้น

3. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพ โดยรวมตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน พบว่า สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่าวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนไม่ได้ทำให้สมรรถภาพของครูแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา เพ็ชรรัตน์(2543 :74) เนาวรัตน์ สร้อยนุ้ม (2543) และทิพย์วรรณ คล้าคง (2544) ซึ่งพบว่าปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อการปฏิบัติการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังนี้อาจเป็นเพราะว่าเรื่องการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนแบบใหม่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาหรือฝึกฝนมาก่อน ประกอบกับการปฏิบัติงานก็ไม่ได้มุ่งเน้นเป้าหมายดังกล่าวจึงทำให้ผู้ที่วุฒิทางการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการสอนต่างกันจึงมีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของครู จะแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีสมรรถภาพแตกต่างกัน แสดงว่าปัจจัยทางการบริหารมีผลต่อสมรรถภาพของครูในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ณรงค์ จันทุดม (2539) ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ (2542) และจินดา เพ็ชรรัตน์ (2543) มนัส เรืองเดช (2544) ที่พบว่าปัจจัยด้านการบริหารส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

5. ด้านการจัดกิจกรรมการสอนพบว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีสมรรถภาพของครูแตกต่างกันซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสภาพการบริหารที่แตกต่างกันจึงทำให้จุดเน้นในการปฏิบัติแตกต่างกัน ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ น่าจะมีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ

6. ด้านการวัดและประเมินผลพบว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัมีสมรรถภาพต่างกันและขนาดของโรงเรียนต่างกันครูมีสมรรถภาพต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวัดและประเมินผลต้องอาศัยพื้นฐานความรู้และการฝึกฝนอย่างมาก ตลอดจนต้องอาศัยนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ดี จึงทำให้ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงมีสมรรถภาพสูงกว่า โดยเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีสมรรถภาพสูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

สำหรับการบริหารงานนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่มีสมรรถภาพสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่ดี จนทำให้ครูมีสมรรถภาพสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลาง

7. เป็นที่น่าสังเกตว่า สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของครูไม่แตกต่างกันทั้งการจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่าความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของครูอยู่ในระดับเดียวกัน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความชัดเจนในการปฏิบัติอยู่แล้ว

8. สมรรถภาพด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่าความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญยังไม่ชัดเจน จนทำให้ผู้ปฏิบัติที่วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนหรือแม้แตระบบบริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และเล็กไม่เห็นแนวทางชัดเจน จึงมีระดับสมรรถภาพไม่ต่างกัน สมควรจะได้พัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรจะได้พัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีหลักจรรยาบรรณในทางปฏิบัติให้ชัดเจน
2. พัฒนานโยบายการบริหารงานในการจัดการศึกษาของเทศบาลและโรงเรียน ให้ชัดเจนในการบริหารจัดการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้โรงเรียนต่างๆ ได้ความชัดเจนในทางปฏิบัติ
3. พัฒนาครูให้มีสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และการสนับสนุน และสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. พัฒนาระบบบริหารงานโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถภาพในการสอนได้
5. ควรพัฒนาหลักสูตรในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 การจัดกิจกรรมการสอนให้เกิดการบูรณาการ

5.2 เทคนิคการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม เน้นกระบวนการคิดและแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียน คิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.3 จัดการฝึกอบรมการพัฒนาการจัดหลักสูตรการจัดกิจกรรมการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์เชื่อมโยงความรู้มาสู่ชีวิตจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5.4 จัดทำแผนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอและมีความหลากหลาย

5.5 จัดฝึกอบรมเรื่องการวัดผลและประเมินผลที่เป็นวิธีการวัดที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

5.6 จัดฝึกอบรมและการพัฒนาครู เรื่อง การเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่สอนเทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน และการนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนา กระบวนการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.ศึกษาเหตุผลปัจจัยที่ทำให้สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 มีสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

2.วิจัยและพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริง

4.วิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาถึงวิธีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

5.วิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการวัดและประเมินผล

6. จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการวิจัยในชั้นเรียน

7. วิจัยและพัฒนาโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนในชั้นเรียนและการนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาคุณภาพการบริหาร